

ที่ พย ๐๐๑๙.๒/ว *๒๐๑๕*

ศาลากลางจังหวัดพะเยา
ถนนพหลโยธิน พย ๕๖๐๐๐

๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การคัดเลือกศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินต้นแบบระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๔

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้จัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ เพื่อส่งเสริมและพัฒนากองทุนแม่ของแผ่นดินให้เป็นกลไกขับเคลื่อนกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เสริมสร้างบทบาทของเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินในการใช้พลังชุมชนป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยมีศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน อีกทั้งเป็นแหล่งบริการชุมชนด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ของชุมชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่ดำเนินการโดยประชาชน และเพื่อประชาชน ที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชน เชื่อมโยงสู่การใช้พลังชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืนทุกระดับ จังหวัดพะเยาจึงขอให้อำเภอมอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ คัดเลือกศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินต้นแบบระดับอำเภอ จำนวน ๑ แห่ง พร้อมจัดทำข้อมูลเอกสารผลการดำเนินงานในรูปแบบเล่ม ไม่เกิน ๑๐ หน้ากระดาษ A๔ จำนวน ๕ เล่ม ตามแนวทางกำหนด ส่งข้อมูลเอกสารมายังสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพะเยา ภายในวันพฤหัสบดี ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เพื่อจังหวัดจักได้ดำเนินการคัดเลือกศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินต้นแบบระดับจังหวัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอภัสรา ธงพิทักษ์)

พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
โทร.,โทรสาร ๐-๕๔๔๔-๙๕๕๔

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้
ภายในปี ๒๕๖๕

Change for Good

กิจกรรมหลักที่ ๓

การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ

๑. แนวคิดเรื่องศูนย์เรียนรู้ชุมชน

➤ ความหมายของศูนย์เรียนรู้ชุมชน

ศูนย์เรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชน ในชุมชน เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน อีกทั้งเป็นแหล่งบริการชุมชนด้านต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ ของชุมชน โดยเน้นการกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง เป็นศูนย์ฯ ของประชาชน ที่ดำเนินการโดยประชาชน และเพื่อประชาชน ที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

จากความหมายข้างต้นจะเห็นได้ว่า ศูนย์เรียนรู้ชุมชนในความคาดหวังของกรมการพัฒนาชุมชน ไม่ใช่ศูนย์ฝึกอบรมประจำหมู่บ้านที่รองรับการนัดหมายจากวิทยากรภายนอก แต่จะเป็นสถานที่ที่จะสร้างความผูกพันระหว่างคนในชุมชนกับเรื่องราวของเขาเองเป็นสำคัญ

➤ หลักการสำคัญของศูนย์เรียนรู้ชุมชน

เป็นแหล่งเรียนรู้ทุกด้าน ทุกรูปแบบไม่เน้นการเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นศูนย์กลางที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้ามาเรียนรู้ ค้นคว้าหาความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งการพบปะ สังสรรค์ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือในการพัฒนาตนเองและชุมชนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

➤ ภารกิจของศูนย์เรียนรู้ชุมชน

จัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ตลอดจนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของประชาชนในชุมชน

เป็นศูนย์รวมของข้อมูล เช่น ข้อมูล จปฐ. กชช.๒ค. แหล่งน้ำ กลุ่มอาชีพ ฯลฯ รวมทั้งข่าวสารสาระความรู้ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เท่าทันสถานการณ์โลก

รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน องค์ความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจายในชุมชน และจัดการให้เป็นหมวดหมู่ มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม ที่ประชาชนสามารถเข้าไปสืบค้นศึกษาและเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

เป็นศูนย์กลางในการจัดการความรู้ ที่ดำเนินการโดยประชาชนและเพื่อประชาชน เป็นศูนย์ประสานและบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วน ภาคประชาชน ได้แก่ ผู้นำ กลุ่ม/องค์กร เครือข่ายภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาภาครัฐ

เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน เป็นสถานที่ที่มีโครงสร้างเป็นอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ก็ได้ ที่มีองค์ความรู้ สามารถให้การเรียนรู้แก่ประชาชนที่ต้องการความรู้ สามารถเข้าถึงได้

องค์ประกอบ

๑) วิธีการก่อเกิด

ศูนย์เรียนรู้ชุมชน จะเกิดขึ้นได้ต้องเป็นความต้องการของประชาชนในชุมชน เพราะจะเป็นสมบัติของชุมชน จึงควรนำแนวคิดเข้าเวที ประชุมประชาคมของหมู่บ้าน เผยแพร่ความคิด โน้มน้าวสร้างการยอมรับ และชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีแหล่งเรียนรู้ของชุมชน การจัดเก็บองค์ความรู้ ประวัติชุมชน และภูมิปัญญาของชุมชนอย่างเป็นระบบ การแสดงข้อมูลข่าวสารของชุมชนให้ได้เรียนรู้กันอย่างทั่วถึง รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สม่ำเสมอ โดยเริ่มจากการจัดระเบียบแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน และให้เป็นไปตามกำลังที่ชุมชนจะสามารถดำเนินการได้ อีกทั้งให้มีขอบเขต และลักษณะตามความเห็นของชุมชน

๒) โครงสร้าง ของศูนย์เรียนรู้ชุมชน ประกอบด้วย

* คณะกรรมการ ประกอบด้วยผู้แทนจากผู้นำชุมชน กลุ่ม/องค์กร เครือข่าย องค์กรชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน อาสาสมัคร ฯลฯ โดยมาจากการคัดเลือกของชาวบ้านเอง และชาวบ้านให้การยอมรับ ซึ่งคณะกรรมการจะร่วมมือกันวางแผน และดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์ที่ได้ร่วมกันกำหนด เพื่อระดมพลังให้เกิดการเรียนรู้และบริหารจัดการในศูนย์เรียนรู้ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

* ที่ปรึกษา เป็นภาคีการพัฒนาภาครัฐ เช่น พัฒนาชุมชน การศึกษานอกโรงเรียน เกษตร สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

* ระเบียบข้อบังคับ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้จัดทำขึ้นที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารศูนย์ฯ

* สถานที่ เล็กใหญ่ไม่สำคัญ อาจอยู่ในห้องของอาคาร อบต. บ้านผู้ใหญ่บ้าน บ้านผู้นำ บ้านปราชญ์ชาวบ้าน ศาลาวัด ใต้ต้นไม้ ศาลากลางบ้าน ซึ่งเป็นสถานที่ให้พบปะ ประชุม ทำงานกันได้ตลอดเวลา ให้เป็นสถานที่ที่เป็นสัญลักษณ์ของการรวมตัวกัน เพื่อการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องหางบประมาณมาก่อสร้างศูนย์ใหม่

* การบริหารจัดการศูนย์ฯ คณะกรรมการฯ ที่ได้รับการคัดเลือก มีการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์ฯ สามารถบริหารจัดการได้อย่างเป็นรูปธรรม

* งบประมาณ เพื่อพัฒนาคณะกรรมการของศูนย์เรียนรู้ชุมชนให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ที่จำเป็นในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชน

โครงสร้างทั้งหมดนี้ ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นมาครบถ้วนในระยะเริ่มแรก ขอให้ศึกษาเพิ่มเติม ในแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งอยู่ในบทต่อไป

๓) กิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

๓.๑ สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ อาจดำเนินการได้ทั้งในอาคารศูนย์ฯ และนอกอาคารศูนย์ฯ โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุมชน เช่น บ้านปราชญ์ชาวบ้าน ในไร่นา เพื่อสาธิตกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

๓.๒ กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียน/การสอน การจัดการความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาติพันธุ์ ชนบประเพณี วัฒนธรรม การรับความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน การจัดเวทีประชาคมเพื่อการเรียนรู้และการตัดสินใจร่วมกัน การเรียนรู้ผ่าน E-Learning การสาธิต การจัดนิทรรศการ การจัดสัมมนาอภิปราย ฯลฯ

๔) เนื้อหาสาระข่าวสารความรู้ ประกอบด้วย

๔.๑ ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูล จปฐ. กชช.๒ค ทะเบียนผู้นำ กลุ่ม/องค์กร ข้อมูลผลิตภัณฑ์ชุมชน ท้องถิ่น อัตลักษณ์ของชุมชน แผนชุมชน โครงการกิจกรรม ฯลฯ

๔.๒ ข่าวสาร (สารสนเทศ) ได้แก่

* สารสนเทศชุมชน ๑๓ องค์ประกอบ ได้แก่ ประวัติหมู่บ้าน แผนที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ (ภูมิอากาศ/ฤดูกาล) ลักษณะของประชากร (อัตราความหนาแน่น/โครงสร้างประชากร) ลักษณะการประกอบอาชีพของชุมชน (เกษตร/อุตสาหกรรม/รับจ้าง ฯลฯ) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของหมู่บ้าน ผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจของหมู่บ้านศิลปะ/วัฒนธรรม/ภูมิปัญญาของหมู่บ้าน สถานที่ท่องเที่ยว/สถานที่บริการ การคมนาคม (การเดินทางไปยังหมู่บ้าน) ประเพณี/เทศกาลประจำปี ทักษะ/ฝีมือ/แรงงานของหมู่บ้าน อื่น ๆ

* ข่าวสารเพื่อชีวิต

* ข่าวสารเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน

๔.๓ ความรู้ ได้แก่ ความรู้ด้านวัฒนธรรม การประกอบอาชีพ/ผลิตภัณฑ์ชุมชน องค์กรความรู้ที่ชุมชนต้องการ เพื่อค้นหาอัตลักษณ์ชุมชน ความรู้ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ความรู้ข่าวสารจากภายนอก

ขั้นตอนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ชุมชน

จัดเวทีประชาคมเผยแพร่ความคิด ชี้แจงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของศูนย์เรียนรู้ชุมชน สรรหาแกนนำ แต่งตั้งคณะทำงานของหมู่บ้าน สืบค้นและจัดทำจุดเรียนรู้ แกนนำเก็บข้อมูลคนเก่ง ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ในเรื่องต่าง ๆ แกนนำค้นหา ผู้รู้ที่จะบอกเล่าประวัติของหมู่บ้านได้ จัดทำแผนที่จุดเรียนรู้ของหมู่บ้าน

ขั้นตอนที่ ๑ จัดเวทีประชาคม เพื่อรับรองความเที่ยงตรงขององค์ความรู้ ภูมิปัญญา ประวัติหมู่บ้าน และข้อมูล และชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อเก็บรักษาองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ประวัติหมู่บ้าน และข้อมูลให้อยู่ในสถานที่ที่ทุกคนในชุมชนจะใช้ประโยชน์ได้ พร้อมกับสรรหาคณะกรรมการบริหารและดำเนินการศูนย์เรียนรู้ชุมชน

ขั้นตอนที่ ๒ จัดประชุมร่วม แกนนำ อาสาสมัคร และคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เพื่อออกแบบการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ชุมชน และวางแผนปฏิบัติการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ชุมชน ในขั้นตอนนี้ต้องให้ทราบได้ว่า

อาคารที่จะใช้เป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนจะใช้อาคารที่มีอยู่ในชุมชน หรือจะก่อสร้างอาคารใหม่ ถ้าจะก่อสร้างใหม่ จะใช้ที่ใด มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ต้องใช้งบประมาณเท่าใด จะหาเงินจากที่ใด ถ้าใช้อาคารที่มีอยู่ แล้วจะต้องปรับปรุงเพื่อใช้งานเพียงใด ต้องใช้งบประมาณเท่าใด จะหาเงินจากที่ใด

ขั้นตอนที่ ๓ สํารวจแหล่งงบประมาณ ศึกษาระเบียบการของแหล่งงบประมาณ เขียนโครงการ เสนอขอรับการสนับสนุน

ขั้นตอนที่ ๔ สร้าง/ปรับปรุงอาคาร แล้วบรรจุข้อมูลข่าวสารความรู้ไว้ในอาคาร

ขั้นตอนที่ ๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในชุมชน

ขั้นตอนที่ ๖ คณะกรรมการบริหารศูนย์กำหนดระเบียบการบริหารศูนย์เรียนรู้ชุมชน โดยให้มี ประเด็นสำคัญอย่างน้อย ๒ เรื่อง คือ การดูแลบำรุงรักษาอาคารศูนย์จะอย่างไร และการใช้อาคารจัด กิจกรรมจะต้องทำอย่างไร

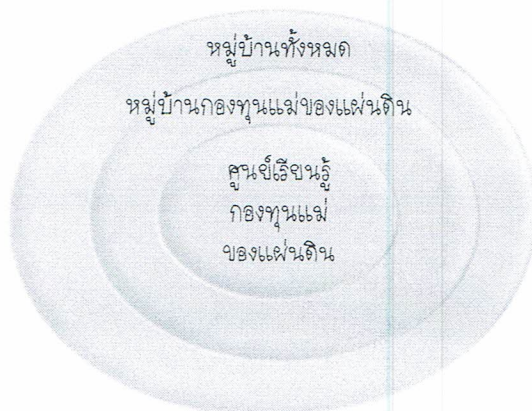
๒. ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

วัตถุประสงค์ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

- ๑) เสริมสร้างให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ด้านการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์แก่พื้นที่อื่นๆ
- ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา แลกเปลี่ยน และเผยแพร่องค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาเสพติด

เป้าหมายศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

เป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินซึ่งมีรูปแบบประสบการณ์การแก้ไขปัญหาเสพติดที่สามารถเป็นแบบอย่างให้พื้นที่อื่นได้เรียนรู้นำไปประยุกต์ใช้ได้ เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้นๆและมีความพร้อม ความสมัครใจในการที่จะเป็นศูนย์เรียนรู้ เพื่อการศึกษาดูงานในอนาคตต่อไปได้ จำนวน ๘๗๘ ศูนย์ (อำเภอละ ๑ ศูนย์)

➤ กลไกการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

- คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินและเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ เป็นผู้คัดเลือกกองทุนของแผ่นดินแม่ดีเด่นและสนับสนุนการดำเนินงาน
- คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินหมู่บ้าน เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งและบริหารงานตามแนวทางที่กำหนด

➤ ลักษณะประสพการณ์/องค์ความรู้ของศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

- ๑) ข้อมูลสารสนเทศของชุมชน
- ๒) แผนผังแสดงโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน และบทบาทหน้าที่
- ๓) วิธีการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน/กิจกรรมและวิธีการดำเนินกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ดำเนินการภายในชุมชน เช่น กระบวนการแก้ปัญหาเสพติดที่ชุมชนดำเนินการ ทั้งด้านการป้องกัน ปรามปราม บำบัดรักษา และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุน
 - ๔) ผลงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
 - ๕) สื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับยาเสพติดรูปแบบต่างๆ
- ๖) ทำเนียบวิทยากรกระบวนการกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- ๗) บุคคลต้นแบบด้านต่างๆ เช่น บุคคลต้นแบบในการต่อต้านยาเสพติด ผู้ค้า ผู้เสพที่กลับตัวกลับใจเป็นพลังของแผ่นดิน
 - ๘) จุดเรียนรู้ หรือสถานที่ในการเฝ้าระวัง ป้องกันกลุ่มเสี่ยง เช่น ศูนย์เพื่อนใจวัยรุ่น ลานกีฬา ลานดนตรี ฯลฯ
 - ๙) นิทรรศการแสดงผลงานด้านต่างๆ ของกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- ๑๐) อื่น ๆ

➤ ขั้นตอน วิธีการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

- ๑) คณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ จัดให้มีการประชาคมเผยแพร่ความคิด วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของศูนย์เรียนรู้ แก่คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินทุกกองทุน
- ๒) คณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอร่วมกับเครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ คัดเลือกหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดและมีความพร้อมที่จะเป็นศูนย์เรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้เป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ ทั้งนี้ให้พิจารณาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีศูนย์เรียนรู้ชุมชนอยู่แล้วเป็นลำดับแรก
 - ๓) สร้างความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้กับคณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดินระดับอำเภอ
 - ๔) คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดินและสมาชิก ร่วมกันคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ชุมชน จำนวน ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ รวมทั้งการคัดเลือกที่ปรึกษาศูนย์เรียนรู้ฯ ซึ่งอาจเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้นำชุมชนระดับตำบลก็ได้
 - ๕) วางแผนการดำเนินงาน จัดหางบประมาณ

- ๖) จัดทำระเบียบศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน ระเบียบการให้บริการบุคคลภายนอกชุมชน
- ๗) ปรับปรุงอาคารสถานที่
- ๘) สรุปรายชื่อข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน/ชุมชน
- ๙) สรุปรายชื่อวิธีการและกิจกรรมดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดิน
- ๑๐) สรุปผลงานในการแก้ไขปัญหาเสพติด
- ๑๑) จัดทำสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ และพัฒนาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้มี

ประสิทธิภาพอยู่เสมอ

- ๑๒) บรรจุข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ สื่อต่างๆ ไว้ในอาคาร
- ๑๓) พัฒนาวิทยากรผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้
- ๑๔) จัดให้มีบุคคลต้นแบบ/จุดเรียนรู้ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด
- ๑๕) จัดให้มีการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้
- ๑๖) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานผ่านช่องทางต่างๆ

